

OBLIGACIJSKO PRAVO

Obligacijsko pravo je del CIVILNEGA prava in ureja obligacijska oziroma OBVEZNOSTNA razmerja. V tem razmerju nastane odnos med dvema strankama: dolžnik oziroma PRODAJALCA, ki mora izpolniti določeno obveznost do UPNIKA in UPNIKOM oziroma kupec, ki je upravičen od DOLŽNIKA ZAHTEVATI IZPOLNITEV OBVEZNOSTI

Dolžnik je zavezan opraviti določeno izpolnitev v korist upnika, ki se nanaša na:

- dajatev,
- storitev,
- dopustitev (najem),
- opustitev.

Dajatev

Lastnik da določeno stvar upniku tako, da upnik postane lastnik te stvari. Lahko jo izvedemo na dva načina:

- z darilno pogodbo (stric vam podari motor) - *darilna pogodba*
- s prodajno pogodbo (kupite neko stvar pri trgovcu)

Storitev

Dolžnik opravi določeno storitev v korist upnika npr. frizerka vas ostriže.

Dopustitev

Dolžnik dopusti upniku, da opravlja neka dejanja. Npr: upnik lahko uporablja lastnino dolžnika – najemna pogodba.

Opustitev

Dolžnik (prodajalec)dovoli upniku, da opravi neko dejanje. Npr. lastnik dovoli sosedu, da skozi njegovo zemljo skoplje jarek.

Elementi obligacijskega razmerja:

- vsebina razmerja (stranke, pravice, obveznosti) in
- predmet razmerja: namen- npr. pridobitev lastninske pravice.

NORME – ZAKONSKE DOLOČBE

<p>DISPOZITIVNE → DISPOZITIVNE NORME LAHKO SPREMINJAMO</p>	<p>Stranke lahko vsebinsko razmerju določijo drugače, kot bureja OZ - obligacijski zakon (npr. UZance - običajni pri postavljanju med trgovci, ki jih lahko spremenimo)</p>
<p>KOGENTNE - NE SMEMO OZ. MOREMO SPREMINJATI</p>	<p>Te določbe OZ (obligacijskega zakona) imajo značilnost pri silnih predpisov in jih stranke morata upoštevati, ravno tako</p>

ne moremo spreminjati zakonov o varstvu potrošnikov, zakon o kreditnih

Stranke obligacijskega razmerja

Fizične osebe

Pravne osebe

Pomni: lahko sta dve ali več strank, ni važno, pomembno je vedeti kdo je upnik in kdo dolžnik. Lahko pa v razmerje vstopi tudi porok (3. oseba)

Kaj pomeni, da je razmerje relativno? Da razmerje učinkuje samo med upnikom in dolžnikom, 3. oseba nima vpliva, nima nobenih pravic in obveznosti. Pri sklepanju moramo biti: pošten, vestni, računati v skladu z zakonom, običaji (uzancami)

Primer:

Pri izpolnitvi svojih interesov si moramo prizadevati tudi za uresničitev pravic oz. interesov nasprotnih stranke in drug drugemu ne smemo povzročiti škode.

Kaj storimo, če dolžnik prostovoljno ne izpolni svoje obveznosti?

Upnik lahko uveljavi svojo pravico na sodišču, saj pravimo, da je obligacijsko razmerje pravno darovano razmerje.

V kakšnem razmerju sta stranki v obligacijskem razmerju?

ENAKO PRAVNEM, zato obligacijski zakon štiti šibkejšo stranko (npr. zakon o varstvu potrošnikov štiti nos kupce, ker smo šibkejša stranka v razmerju)

Utemeljite: Kaj pomeni, da so obligacijska razmerja premoženjske narave?

Vsebinsko razmerja se da izraziti oz. določiti v denarju. Vedeti pa morate, če v pogodbi najpogosteje pretiramo ceno, da je tak pogodba nična.
Kako rešujemo spore?

Po mirni poti, z vklajevanjem, posredovanjem

VIRI OBLIGACIJSKEGA PRAVA

FIZIČNA OSEBA- PРАВNA OSEBA	PРАВNA OSEBA- PРАВNA OSEBA	FIZIČNA OSEBA- FIZIČNA OSEBA
Če sta v obligacijske razmerju fizična in pravna oseba - se pravi ti kot kupec in podjetje kot prodajalec velja OZ - obligacijski zakon in ZAKON O VARSTVU POTROŠNIKOV	Če sklepata pogodbo dva podjetji velja OZ UZANCE (doicajni) ET (zakon o kriptni)	Če bi pa ti kot fizična oseba kupili npr. mleko od prodalca in sta obe fizične osebe velja Doms OZ

Najpomembnejši pravnoformalni viri obligacijskega prava

Obligacijski zakon	Drugi zakon	Avtonomni pravni viri
Je temeljni zakon in ureja civilno pravo in gospodarska razmerja in velja redno, za vsa razmerja.	Zakon o varstvu potrošnikov, Zakon o predpisani obrestni meri (banke), Zakon o potrošnikih kreditih, Zakon o trgu vrednostnih papirjev	Uzance so doicajni zapisani v Zancu, se pravi jih ni predpisal zakonodajalec ampak so jih sprejeli pravni subjekti sami kot poslovne navade zabs dispozitivne norme.

Vaja: Gospa Micka je kupila kruh. Kateri zakoni veljajo? OZ in Zakon o varstvu potrošnikov

Osredniska družba je kupila računalnik. - velja OZ, uzance in Z

Od prijatelja ste kupili vino - velja OZ

NASTANEK IN ZAKONSKI POGOJI ZA SKLENITEV OBLIGACIJSKEGA RAZMERJA

Nastanek:

Obligacijsko razmerje nastane na tri načine:

S POGODBO (nakup starihina, sendviča, oblek, strojev....)	Najpogostejše obligacijsko razmerje nastane s pogodbo po volji dveh strank ki soglasno opoznavata nastanek obligacijskega razmerja.
ENOSTRANSKO	Izjava dolžna nagrade - razpis nagradnega tekmovanja
BREZ VOLJE STRANK Si ustvari v razmerje brez volje - ni si hotel	1) Nastanek oz. porzostitev škode (poškodovatelj je dolžan oškodovancu povrniti škodo) 2) Neopracovana pridobitev oz. dobavitel (npr. nekdo ti napočne nakupne denarnatree)

3) Poslovodstvo brez naročila (npr. nekaj narediš brez poskustila - npr. rešiš hišo zaradi požara)

ZAKONSKI POGOJI

1) Soglasna izjava volje IZREČNO (ustno) MLČE (ustno pisno sklepno dejanje)	Pogodbeni stranki se morata sporazumno dogovoriti o bistvenih sestavnih pogojih (kipec, prafajalec, cara, količina, kvaliteta). Ceni soglasne izjave volje pogodbeni sklenjena (brez groženj, ne sme biti laži...)
2) Sposobnost strank	Ločimo pravno sposobnost in poslovno. Mi, fizične dobimo pravno z rojstvom in poslovno poslovno z 18 leti, pravne osebe pa z vpisom v sodni register. Pomni: delno poslovno sposobnost pa že z 15 leti
3) Možnost	Posli ki niso možni, neveljavni npr. prodaja recepta za brečo, prodaja zemlje na luni.

SKLEP Če POGODBA NIMA OZ. NE IZPOLJUJE VSEH
 PET POGODJEV (soglasje, sposobnost strank,
 močnost, dopustnost, določljivost) JE OZ.

SE ŠTEJE ZA NIČNO (NIČNOST PARIKOLI NE ZASTARA)

Dopustnost	S poslom ne smemo kršiti ustave, pravnih predpisov, moralnih načel (ni dopustno trgovati z ljudmi, orožjem, drogami). Se pravi posli morajo biti v skladu z ustavo, predpisi...
Določljivost	Predmet pogodbe je določen oz. določljiv, če pogodba vsebuje podatke, skaterimi je možno nedvoumno določiti za kateri predmet gre oz. kakšne so njegove koristi npr. tip izdelka A5234

Poznamo pa še IZPODBOJNE POGODBE.

↓ OPIS

Za razliko od ničnih pogodb, so to pogodbe ki: so relativno neveljavne in se dajo razveljaviti. To so pogodbe, ki ne nasprotujejo ustavi, pravnim predpisom, moralnim načelom, zaradi česar bi bile nične, a je pri njihovem sklepanju prišlo do določenih napak. (npr. pogodba je bila sklenjena iz zmoti, ali z osebo ki nima poslovne sposobnosti). Če je pogodba razveljavljena zaradi pomanjkanja drugega strankarja, vrniti ne bo kar stana podlagi pogodbe prejela, če sta stvari postala pu dnev. Izpodbojne pogodbe zastarajo v 3 letih od sklenitve pogodbe, pravica do razveljavitve pa preteha po 1 letu, ko je upravičenec izvedel za razlog razveljavitve.

* Pogodbe

Kdo lahko zahteva razveljavitev izpodbojne pogodbe in kdo nične?

Izpodbojne tisti, čigar v interesu je izpodbojna pogodba (npr. starši, ker je otrok sklenil pogodbo še mladoleten)
 Nične pa kdorkoli